

**ДОКЛАД ЗА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ОСЪЩЕСТВЕНИЯ
ПОСЛЕДВАЩ КОНТРОЛ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА
ПРЕПОРЪКИТЕ**

**по Одитен доклад № 0600200519 за извършен одит на Държавно предприятие
„Български спортен тотализатор“ за периода от 01.01.2017 г. до 31.12.2018 г.**

I. ВЪВЕДЕНИЕ

На основание чл. 50, ал. 1 от Закона за Сметната палата (ЗСП) и в изпълнение на Заповед № ПК-06-02-005 от 15.11.2021 г. на Тошко Тодоров, заместник-председател на Сметната палата е осъществен контрол за изпълнението на препоръките по Одитен доклад № 0600200519 за извършен одит на Държавно предприятие „Български спортен тотализатор“ (ДП БСТ) за периода от 01.01.2017 г. до 31.12.2018 г.

На основание чл. 48 от ЗСП одитният доклад е приет с Решение № 099 от 04.06.2020 г. на Сметната палата и е определен срок от дванадесет месеца от получаване на одитния доклад за изпълнение на препоръките.

В резултат на извършения одит е изпратен доклад за резултатите от одита на министъра на младежта и спорта с 8 препоръки (в т.ч. 2 под-препоръки към препоръка 4) и на изпълнителния директор на ДП БСТ с 19 препоръки (в т.ч. 2 под-препоръки към препоръка 2, 3 под-препоръки към препоръка 3, 3 под-препоръки към препоръка 8, и 4 под-препоръки към препоръка 16).

На основание чл. 50, ал. 2 от ЗСП, в срок до дванадесет месеца от получаване на одитния доклад, ръководителят на одитираната организация следва да предприеме мерки за изпълнение на препоръките и да уведоми писмено за това председателя на Сметната палата. От страна на Министерството на младежта и спорта (ММС) и ДП БСТ не са постъпили писмени уведомления в определения срок относно изпълнението на дадените с доклада препоръки.¹

След откриване на последващия контрол по изпълнението на препоръките, с писма² е изисквана информация и документи, относно предприети действия и мерки за изпълнението на препоръките. Исканата информация е предоставена с писмо, изх. № ЕП-34-00-297/1 от 19.11.2021 г. на министъра на младежта и спорта³, и писмо, изх. № ИЗХ-1812 на 18.11.2021 г. на изпълнителния директор на ДП БСТ⁴.

Проверката има за цел да се установи съответствието между дадените препоръки в одитния доклад по чл. 48, ал. 1 от ЗСП, действително предприетите мерки и извършени действия, както и степента на изпълнение на дадените препоръки.

II. РЕЗУЛТАТИ ОТ ИЗВЪРШЕНАТА ПРОВЕРКА

При осъществения последващ контрол за изпълнението на дадените препоръки е установено:

A. Препоръки към министъра на младежта и спорта:

Със Заповед № РД-09-983 от 09.09.2020 г. на министъра на младежта и спорта е сформирана работна група със задачи: извършване на анализ на препоръките, направени в одитния доклад, в срок до три месеца от дата на заповедта; и предлагане на мерки за тяхното изпълнение, в срок до пет месеца от дата на заповедта.⁵ В заповедта е посочено, че контролът по изпълнение на заповедта се упражнява лично от министъра. Анализ на препоръките, както и предложени и утвърдени мерки за изпълнението им, не са документирани. На екипа, извършил проверката не са представени протоколи от проведени заседания, решения, изготвени доклади, и други документи от работата на

¹ Доклад до председателя на Сметната палата, вх. № 08-13-85/28.06.2021 г.

² Писмо, вх. № ЕП-34-00-297 от 15.11.2021 г. до министъра на младежта и спорта и писмо, вх. № ВХ-1806 от 15.11.2021 г. до изпълнителния директор на ДП БСТ.

³ Одитно доказателство № 1

⁴ Одитно доказателство № 2

⁵ Одитно доказателство № 1 (Приложение № 1).

работната група. В писмо, изх. № ЕП-34-00-297/1 от 19.11.2021 г. на министъра на младежта и спорта са посочени предприетите мерки по изпълнение на препоръките.⁶

По препоръка 1: *Да се инициират промени в нормативната уредба, с които да се регламентира редът и условията за набиране, и критерии за разпределяне, на парични средства от ДП БСТ за култура, здравеопазване, образование и социално дело.*

С изменението и допълнението на Закона за хазарта (ЗХ), обн. ДВ, бр. 69 от 04.08.2020 г., в разпоредбата на чл. 14 са регламентирани ред и условия за набиране на парични средства за физическо възпитание и спорт⁷, и за култура⁸, и начините на разпределяне на тези средства. Цитираният чл. 14 от ЗХ не съдържа разпоредби, регламентиращи набирането и критериите за разпределянето на средства за здравеопазване и социално дело.⁹

Препоръка 1 е изпълнена частично.

По препоръка 2: *Да се инициират промени в нормативната уредба, с които да се осигури публичност на информацията по отношение на събраните залози и заплатените държавни такси по нормативни основания и видове хазартни игри.*

С писма, изх. № 07-00-168/ от 01.10.2020 г. и изх. № 07-00-168/1 от 11.01.2021 г. от ММС е отправено запитване по компетентност до Националната агенция по приходите (НАП) за предоставяне на разяснения и указания по изпълнение на препоръка 2, както и за становище относно:

- Необходимостта от създаването на нормативна уредба или посочване на съществуваща такава, изрично регламентираща начина, условията и реда за събиране и публично оповестяване на информацията по отношение на събраните залози и заплатени държавни такси по основания и видове хазартни игри;

- Законово основание за прилагане на препоръката (по отношение на всички организатори на хазартни игри или изрично за ДП БСТ) и начини за изпълнение;

- Предполагам ефект от изпълнение на препоръката върху конкуренцията между организаторите на хазартни игри и конкретно върху държавното предприятие като търговец по смисъла на чл. 62, ал. 3 от ТЗ и задължението му (чл. 14, ал. 1, т. 4 от ЗХ) да разпределя част от постъпленията си за развитие на физическото възпитание, спорта и културата и да организира хазартни игри само с цел подпомагане на спорта, културата, здравеопазването, образованието и социалното дело (чл. 4, ал. 1, т. 3 от ЗХ);

- Право на законодателна инициатива, с оглед разпоредбата на чл. 17, ал. 3, т. 3 от ЗХ, за нормативни промени, касаещи направените в препоръката предложения за нормативни промени.¹⁰

В отговор на цитираното писмо на ММС, изпълнителният директор на НАП¹¹ посочва, че предвид двойствената същност на ДП БСТ, едновременно като публично предприятие - търговец по смисъла на чл. 62, ал. 3 от ТЗ от една страна, и като

⁶ Одитно доказателство № 1

⁷ Включително: дейности в областта на физическото възпитание, физическата активност, спорта и спортно-туристическата дейност и за поддържане, ремонт, реконструкция, цялостно обновяване или създаване на нови спортни обекти и/или спортни съоръжения; и за поддържане, ремонт, реконструкция, цялостно обновяване или създаване на нови спортни обекти и/или спортни съоръжения в държавните и общинските училища въз основа на съвместна годишна програма на министъра на младежта и спорта и министъра на образованието и науката – не по-малко от 10 на сто от прихода.

⁸ За дейности, финансирани от Национален фонд "Култура" – не по-малко от 10 на сто от прихода.

⁹ Одитно доказателство № 3

¹⁰ Одитно доказателство № 1 (Приложения № 2 и № 3)

¹¹ С писмо, изх. № 04-22-3#3 от 29.01.2021 г.

организатор на хазартни игри по смисъла на чл. 4, ал. 1, т. 3 и чл. 13а от ЗХ от друга страна, не може да се даде еднозначен отговор по поставените въпроси от ММС.¹²

По отношение на публичното оповестяване на размерите на събраните залози, в писмото от НАП се посочва, че е недопустимо въвеждането¹³ на нормативно задължение за частноправни субекти, да оповестяват публично „данъчна и осигурителна информация“.¹⁴

В тази връзка следва да се отбележи, че видно от препоръката иницираните промени в нормативната уредба следва да са насочени към осигуряване на публичност на информацията по отношение на събраните залози и заплатените държавни такси по нормативни основания и видове хазартни игри, без да е посочено, че това оповестяване следва да е задължение на организаторите на хазартни игри. Препоръката е анонсирана към т. 1.2 на Раздел I от част „Констатации и оценки“ на одитния доклад, свързана с държавните такси по ЗХ, в която е посочено, че липсва публикувана официална статистика за хазартния сектор в България.

В писмото на НАП се разглежда хипотеза за публикуване на събраните залози и заплатени държавни такси върху тях от операторите на хазартни игри, която хипотеза не произтича от одитния доклад и респ. не е относима към разглежданата препоръка. Прави впечатление, че не се анализира възможността за публикуване на обобщена информация по отношение на събраните залози и заплатените държавни такси по нормативни основания и видове хазартни игри, както е текстът на препоръката и съобразно относимата констатацията, към която е направена референция.

Според изпълнителния директор на НАП, инициативата за промяна на ЗХ, в случай че е налице необходимост, следва да е на Министерство на финансите, като водеща институция.¹⁵ От ММС не е отправено запитване по компетентност до Министерството на финансите за предоставяне на разяснения, указания и становище, с което да се инициират промени в нормативната уредба, осигуряващи публичност на информацията по отношение на събраните залози и заплатените държавни такси по нормативни основания и видове хазартни игри.¹⁶

Препоръка 2 не е изпълнена.

По препоръка 3: *Да се инициират промени в Устройствения правилник на ДП БСТ (чл. 30) с оглед осигуряване: спазването на разпоредбата по чл. 14, ал. 3 от ЗХ; стимулиране увеличаването на постъпленията и ограничаване на разходите; и създаване на условия за финансова стабилност на предприятието.*

С измененията в разпоредбата на чл. 14 от ЗХ (обн. ДВ, бр. 69 от 4.08.2020 г.), отчисленията за финансово подпомагане от ДП БСТ на определени сфери на обществения живот се извършват след приспадане на сумите за изплащане па печалби на участниците в хазартните игри, дължимите данъци и държавните такси по чл. 30, ал. 3 и ал. 4 от ЗХ, както и средствата за издръжка, инвестиции и развитие на ДП БСТ. По този начин се осигуряват условия за финансовата стабилност и за нарастване на конкурентоспособността на предприятието спрямо останалите участници на хазартния пазар.

С писмо, вх. № 11-00-591 от 23.12.2020 г на изпълнителния директор на ДП БСТ до министъра на младежта и спорта е представен проект на Правилник за устройството и дейността на ДП „Български спортен тотализатор“.¹⁷ Видно от разпоредбата на чл. 38,

¹² вх. № 07-00-168/2 от 04.02.2021 г на ММС.

¹³ С единна регулация обхващаща всички организатори на хазартни игри (публични предприятия и частни оператори).

¹⁴ Одитно доказателство № 1 (Приложение № 4)

¹⁵ Одитно доказателство № 1 (Приложение № 4)

¹⁶ Одитно доказателство № 3

¹⁷ Одитно доказателство № 1 (Приложение № 5)

ал. 1 от посочения проект на правилник, постъпленията от хазартните игри, организирани от ДП БСТ се разпределят по реда и за посоченото в чл. 14, ал. 1, ал. 2 и ал. 3 от ЗХ, съгласно предложени от Управителния съвет и утвърдени от министъра на младежта и спорта схеми за съответната година. С писмо, изх. № 11-00-591/5 от 28.01.2021 г. от ММС е изразено становище по предложения проект.¹⁸ Към 30.11.2021 г. Устройственият правилник на ДП БСТ не е изменен/допълнен съобразно дадената препоръка.¹⁹

Препоръка 3 е в процес на изпълнение.

По препоръка 4: *Да се регламентира ред за:*

4.1. Определяне от ММС на очакванията от дейността на ДП БСТ по отношение на мисията, визията, общите цели и основните индикатори, като отправна точка за стратегическо и оперативно планиране на предприятието.

В писмо на министъра на младежта и спорта, изх. № ЕП-34-00-297-1/19.11.2021 г.²⁰, в отговор на предприетите действия по изпълнение на препоръката е посочено, че „съобразно Закона за публичните предприятия (ЗПП) и Правилника за прилагане на ЗПП (ППЗПП) органът, упражняващ правата на държавата, със съдействието на Агенцията за публичните предприятия и контрол (АППК) определя общите стратегически цели и оценява резултатите от дейността на предприятието и ръководните му органи“.

Определянето на целите на държавните предприятия включва: формулиране на ясни очаквания от страна на органа, упражняващ правата на държавата (принципала)²¹ по отношение на визията, общите стратегически цели и ключовите финансови и нефинансови индикатори за изпълнението им, като органите за управление на предприятието следва да разработят проект на стратегия, адресираща очакванията на принципала на предприятието и включваща цели и индикатори за изпълнение.²²

Съгласно чл. 12, т. 3 от ЗПП, АППК подпомага органите, упражняващи правата на държавата, в случая ММС, при определяне на общите стратегически цели на ДП БСТ и ключовите показатели за изпълнение на финансови и нефинансови цели в бизнес програмите на публичните предприятия. При извършената проверка²³ не са установени, както и не са представени от ММС информация и документи²⁴, удостоверяващи предприети действия/насоки/утвърдени документи от министерството или от органа, който го подпомага – АППК, във връзка с определени очаквания по отношение на мисията, визията, общите цели и основните индикатори, като отправна точка за стратегическо и оперативно планиране на ДП БСТ.

Под-препоръка 4.1 не е изпълнена.

4.2. Обсъждане и съгласуване от ММС на проектите на стратегическите и оперативни (годишни) планови документи, включващи визията, целите, мерките и индикаторите за изпълнение на предприятието.

¹⁸ Одитно доказателство № 1 (Приложение № 6)

¹⁹ Одитни доказателства № 1 и № 3

²⁰ Одитно доказателство № 1 (по т. 4)

²¹ „Принципалът на собствеността е частта от държавата, отговорна за функцията на собственост, или упражняването на правата на собственост върху държавните предприятия. Под „принципал на собствеността“ може да се разбира единна агенция за държавна собственост, координираща агенция или министерство от правителството, отговорно за упражняването на държавната собственост.“, OECD Guidelines on Corporate Governance of State-Owned Enterprises, 2015, Приложимост и определения

²² (Отчетност и прозрачност: Ръководство за държавна собственост) – „Accountability and Transparency: A Guide for State Ownership“, OECD, 2010, Section 1.6 and Section 1.7.

²³ интернет страница на ДП БСТ: <https://www.action.toto.bg/publicna-informacziya-za-sport-toto/>;

интернет страница на АППК: <https://www.appk.government.bg/bg/predpriqitia>

²⁴ Одитни доказателства № 1 (по т. 4) и № 3

В чл. 17, ал. 2 и ал. 3 от ЗПП са регламентирани правомощията на органа, упражняващ правата на държавата да одобрява бизнес програмите и включените в тях ключови показатели за изпълнение на финансови и нефинансови цели, приети от органите за управление на предприятието, със съдействието на АППК. Агенцията за публичните предприятия и контрол извършва оценка на изпълнението на одобрените бизнес програми на публичните предприятия. Резултатът от оценката се предоставя на органа, упражняващ правата на държавата, заедно с предложения за подобряване на управлението на публичното предприятие.

Съгласно § 11 от ППЗПП първите бизнес програми по реда на правилника се изготвят и приемат до края на 2021 г., като тригодишните се отнасят за периода 2021 – 2023 г., а петгодишните – за периода 2021 – 2025 г., което е посочено и в Доклада за дейността на ДП БСТ за 2020 г. (стр. 18), а именно, че бизнес план и оперативен план на предприятието са в процес на разработване.²⁵

При извършената проверка към 30.11.2021 г. не са установени²⁶, както и не са представени от ММС информация и документи, удостоверяващи наличието на съгласувани или утвърдени от министерството, в качеството му на орган, упражняващ правата на държавата в ДП БСТ, проекти на стратегически и оперативни (годишни) планови документи, включващи визията, целите, мерките и индикаторите за изпълнение на предприятието.²⁷

Под-препоръка 4.2 не е изпълнена.

Препоръка 4 не е изпълнена.

По препоръка 5: Да се регламентира ред и определи механизъм, съгласно които ММС да предоставя информация на ДП БСТ за програмите, проектите и конкретните дейности (обекти), финансирани със средствата, осигурени от предприятието (включително за завършването на всеки финансиран обект от годишните програми по чл. 14, ал. 4 от ЗХ), с оглед използването на посочената информация за популяризиране на мисията и ролята на държавното предприятие за подпомагане на физическото възпитание и спорта, и респективно популяризиране на организирани от него хазартни игри.

Програмите за финансово подпомагане и свързаната с тях нормативна уредба и образци за кандидатстване са публични и достъпни на официалните интернет страници на ММС и на МОН²⁸, но към настоящия момент на официалната страница на ММС не се публикува систематизирана информация за изпълнение на обектите по програмите за финансово подпомагане.²⁹

Не са представени документи и информация от ММС, в подкрепа на регламентирани ред и механизъм, съгласно които министерството да уведомява ДП БСТ относно изпълнението на програмите, проектите и конкретните дейности (обекти), финансирани със средствата, осигурени от предприятието, с оглед популяризиране на мисията и ролята на приходите от хазартни игри за подпомагане на физическото възпитание и спорта. По информация от ММС изготвянето и утвърждаването на такъв механизъм за комуникация предстои.³⁰

Препоръка 5 не е изпълнена.

²⁵ Търговски регистър: <https://portal.registryagency.bg/CR/Reports/ActiveConditionTabResult?uic=202766380>

²⁶ интернет страница на ДП БСТ: <https://www.action.toto.bg/publicna-informacziya-za-sport-toto/> ;
интернет страница на АППК: <https://www.appk.government.bg/bg/predpriqtia>

²⁷ Одитни доказателства № 1 (по т. 4) и № 3

²⁸ <http://mpes.government.bg/Pages/Programmes/default.aspx> ; <https://www.mon.bg/bg/101044>

²⁹ Одитно доказателство № 1 (по т. 7)

³⁰ Одитни доказателства № 1 (по т. 5) и № 3

По препоръка 6: *Да се издаде наредба по чл. 14, ал. 5 от ЗХ, съгласувана с министъра на образованието и науката и министъра на финансите, при условията и по реда на която да се предоставя и отчита финансирането на дейности по чл. 14, ал. 3, т. 2 от ЗХ по поддържане, ремонт, реконструкция, цялостно обновяване или създаване на нови спортни обекти и/или спортни съоръжения в държавните и общинските училища.*

С изменението и допълнението на ЗХ е отменено изискването за издаването наредба по чл. 14, ал. 5 от ЗХ. Въпреки че, изискването за издаването на посочената наредба е отменено, идентични задължения за определяне условията и реда за предоставяне и отчитане на финансирането на дейности по поддържане, ремонт, реконструкция, цялостно обновяване или създаване на нови спортни обекти и/или спортни съоръжения в държавните и общинските училища са запазени в разпоредбата на чл. 14, ал. 3, т. 2 от ЗХ с одобряване на съвместна годишна програма на министъра на младежта и спорта и министъра на образованието и науката.³¹

Министърът на младежта и спорта и министърът на образованието и науката са одобрили публикуваната на официалната интернет страница на МОН „Годишна програма за поддържане, ремонт, реконструкция, цялостно обновяване или създаване на нови спортни обекти и/или спортни съоръжения в държавните и общинските училища“, която стартира на 15.10.2021 г. и е със срок до 10.12.2021 г.³² Посочената програма е разработена на основание чл. 14, ал. 3, т. 2 от ЗХ и с нея са определени условията и реда за предоставяне и отчитане на финансирането на дейности по поддържане, ремонт, реконструкция, цялостно обновяване или създаване на нови спортни обекти и/или спортни съоръжения в държавните и общинските училища за 2021 г. Бюджетът по програмата е 4 040 925 лв. Разпределението на предвидените средства се извършва по отделни модули както следва:

Модул 1 „Проектиране и изграждане на нови физкултурни салони“. Постъпилите по този модул проектни предложения се разглеждат приоритетно, като целта е да се удовлетворяват максимален брой проекти в рамките на бюджета за годината.

Модул 2 „Ремонт на съществуващи физкултурни салони“ – минимум 60 на сто от средствата останали след одобряване на проектните предложения по Модул 1.

Модул 3 „Изграждане и ремонт на открити спортни площадки“ – максимум 40 на сто от средствата, останали след одобряване на проектните предложения по Модул 1.

Специфични цели на програмата:

1. По Модул 1: Създаване на условия за нормално провеждане на учебните часове по физическо възпитание и спорт.

2. По Модул 2: Подобряване на условията за провеждане на учебните часове по физическо възпитание за пълноценно упражняване на спортните дейности в училищата.

3. По Модул 3: Подобряване на условията за провеждане на учебните часове по физическо възпитание на открито.

Описани са очакваните резултати, обхвата на програмата и възможните бенефициенти. Посочен е размерът на максималното финансиране за всеки вид дейност и критериите за допустимост и класиране на проектните предложения. Разписана е процедура за подаване, разглеждане и оценяване на проектите. Определени са конкретните изисквания към предложенията и необходимите документи за кандидатстване за всеки модул. Със стартирането на програмата на електронната страница на МОН са публикувани точни индикатори за нейното изпълнение след приключването ѝ.³³

Препоръка 6 е изпълнена.

³¹ Закон за хазарта, обн., ДВ, бр. 69 от 04.08.2020 г.

³² <https://www.mon.bg/bg/101044>

³³ Одитно доказателство № 3

По препоръка 7: *Да се осигурява публичност на годишните програми по чл. 14, ал. 4 от ЗХ, вкл. за изпълнението на обектите включени в тях, чрез публикуване на съответната информация на официалната интернет страница на Министерството на младежта и спорта.*

Програмите за финансово подпомагане и свързаната с тях нормативна уредба и образци за кандидатстване са публични и достъпни на електронните адреси на ММС и на МОН.³⁴

Към настоящия момент на официалната страница на ММС не се публикува систематизирана информация за изпълнение на обектите по програмите за финансово подпомагане.^{35, 36}

Препоръка 7 е изпълнена частично.

По препоръка 8: *Да се иницират промени в Устройствения правилник на ДП БСТ, като се регламентират условия и ред за вземане на решения от Управителния съвет на предприятието за финансиране на спортни мероприятия и инициативи чрез предоставяне на спонсорства, дарения и награди, вкл. изисквания това да се извършва след одобрение от министъра на младежта и спорта, и със средства по чл. 30, ал. 2 или ал. 4 от Устройствения правилник на ДП БСТ.*

С Писмо вх.№ 11-00-591/23.12.2020 г. от ДП БСТ до ММС е представен проект на Правилник за устройството и дейността на ДП БСТ.³⁷ В разпоредбата на чл. 14, ал. 1, т. 25 на посочения проект е предвидено правомощие на Управителния съвет на ДП БСТ да приема решения, по предложение на изпълнителния директор, за сключване на договори за спонсорство и дарение на спортни клубове, спортни федерации, изявени спортисти или за спортни мероприятия и събития, които решения да предлага на министъра на младежта и спорта за одобрение.

Със свое писмо изх.№ 11-00591/5 от 28.01.2021 г. ММС е изразило становище по предложението проект.³⁸

По информация от ММС предложенията за изменения в УП на ДП БСТ ще бъдат съобразени с измененията и допълненията в ЗХ, ЗПП и ППЗП в частта, касаеща предоставени по закон правомощия на управителния орган и на органа упражняващ правата на държавата в предприятието.

Към момента УП на ДП БСТ не е изменен/допълнен съобразно дадената препоръка.³⁹

Препоръка 8 е в процес на изпълнение.

Б. Препоръки към изпълнителния директор на ДП БСТ:

По препоръка 1: *Да се утвърдят вътрешни правила и да се предприемат действия за организиране на хазартни игри за набиране на средства за подпомагане на културата, здравеопазването, образованието и социалното дело, с цел повишаване на постъпленията на ДП БСТ.*

На основание разпоредбата на чл. 14, ал. 1 от ЗХ, във връзка с ал. 4 от същата норма (изм. и доп. обн. ДВ, бр. 69 от 04.08.2020 г.) постъпленията от хазартните игри,

³⁴ <http://mpes.government.bg/Pages/Programmes/default.aspx> ; <https://www.mon.bg/bg/101044>

³⁵ Одитно доказателство № 1 (мярка 7)

³⁶ Одитно доказателство № 3

³⁷ Одитно доказателство № 1 (Приложение № 5)

³⁸ Одитно доказателство № 1 (Приложение № 6)

³⁹ Одитни доказателства № 1 (мярка 8) и № 3

след приспадане на печалбите на участниците в игрите, данъците и таксите и разходите за издръжка на ДП БСТ, се разпределят за подпомагане на физическото възпитание и спорта, и на културата чрез схеми, утвърдени от министъра на младежта и спорта.

Съгласно чл. 14, ал. 6 от ЗХ (изм. и доп. обн. ДВ, бр. 69 от 04.08.2020 г.) набраните средства за подпомагане на културата се предоставят от ММС, чрез трансфер по бюджета на Министерство на културата.

С писмо, изх. № ИЗХ-028 от 18.03.2021 г., изпълнителният директор на ДП БСТ предоставя за утвърждаване от министъра на младежта и спорта на схеми за разпределение на постъпленията от игрите, предложени от Управителния съвет на ДП БСТ. Предвидено е постъпленията да се разпределят за физическо възпитание и спорт и за култура.⁴⁰ Предложените схеми са утвърдени от министъра на младежта и спорта.⁴¹

От ДП БСТ е публикувана информация за разширяването на обектите на финансово подпомагане от държавното предприятие, в т.ч. за културното развитие на българското общество.⁴² Като част от маркетинга и рекламната дейност на ДП БСТ е създаден и подкаст за култура на ДП БСТ^{43, 44}

Факторите оказали влияние върху финансовото състояние на ДП БСТ за 2020 г. включват промени в правната рамка, хазартните игри, структурата и човешките ресурси, маркетинга и рекламата на предприятието. За 2020 г. общо приходите от организиране на хазартни игри достигат 244 747 хил. лв., което представлява ръст от 44,64 на сто спрямо 2019 г., на фона на обявеното извънредно положение през 2020 г.⁴⁵

От ДП БСТ не са предоставени вътрешни правила и средства за здравеопазване и социално дело не се разпределят.⁴⁶

Препоръка 1 е изпълнена частично.

По препоръка 2: *Да се утвърдят вътрешни правила за стратегическо и оперативно планиране, с оглед:*

2.1. Създаване на необходимата организация на процесите по стратегическо оперативно планиране, насочена към адресиране предизвикателствата на средата и осигуряване на последователност, координация и актуалност на усилията на предприятието в дългосрочен, средносрочен и оперативен (респективно годишен) план.

С Протокол № 35 от 18.02.2021 г. Управителният съвет на ДП БСТ е приел Вътрешни правила за стратегическо и оперативно планиране и отчитане на дейността по изпълнение на стратегическите цели (ВПСОПОДИСЦ) на ДП БСТ. Изпълнителният директор е издал Заповед № ЗАП-73 от 23.02.2021 г. за организиране на работата в предприятието, съобразно приетите вътрешни правила.

Посочените вътрешни правила регламентират⁴⁷ организацията на процесите по стратегическо, оперативно планиране и определяне на механизмите, обезпечаващи изпълнението на стратегическите и оперативни цели на ДП БСТ. Определено е, че при изготвянето на стратегическия план на ДП БСТ следва да се съобразят със стратегическите цели на ММС, заложи в националните стратегии и програми за развитие и правителствените приоритети в областта на физическото възпитание, спорта и културата в страната.

⁴⁰ Одитно доказателство № 2 (по т. 1.3)

⁴¹ Одитно доказателство № 2 (по т. 1.4) и № 4

⁴² <http://toto.bg/news/press/sport-toto-vreme-za-kultura-vreme-za-sport>

⁴³ <https://www.action.toto.bg/art-fish/>

⁴⁴ Одитни доказателства № 2 (по т. 6.3)

⁴⁵ Одитни доказателства № 2 (по т. 6.3)

⁴⁶ Одитно доказателство № 2 (по т. 1.3)

⁴⁷ ВПСОПОДИСЦ на ДП БСТ, Раздели I, II и III

В процеса на идентифициране и формулиране на стратегическите цели на ДП БСТ участват ръководителите на всички дирекции в Централно управление (ЦУ) на ДП БСТ, като координацията между тях се осъществява от дирекция „Стратегическо планиране, прогнозиране и контрол”. Стратегическият план, изготвен за пет годишен период, се одобрява от Управителния съвет на ДП БСТ и се предоставя за утвърждаване на министъра на младежта и спорта. Стратегическият план на ДП БСТ се актуализира в случаи на: промяна на държавната политика в хазартния сектор; изменения в законодателството, регламентиращо правната рамка на организацията; и промяна във функциите на организацията.

Бизнес програмата е документ, отразяващ реализирането на Стратегическия план на ДП БСТ и се изготвя за петгодишен период. Структурата на бизнес програмата трябва да отговаря на изискванията на Правилника за прилагане на Закона за публичните предприятия.⁴⁸

Под-препоръка 2.1 е изпълнена.

2.2. Определяне на механизъм (планове за действие), обезпечаващ изпълнението на мисията на предприятието, стратегическите и оперативни цели, мерки и индикатори, включващи последователност от дейности, срокове, отговорни звена служители, мониторинг и отчетност.

За всяка година от Бизнес програмата следва да се разработват оперативни планове, съдържащи дейностите необходими за реализиране на стратегическите цели, сроковете за тяхното изпълнение и отговорните за реализирането им лица в ДП БСТ. След идентифициране на оперативните цели, ръководителите в ЦУ на ДП БСТ изготвят годишен Оперативен план на поверената им дирекция. Въз основа на утвърдените оперативни планове на всяка дирекция се разработват индивидуалните работни планове на служителите в съответната дирекция.⁴⁹

Мониторинг върху изпълнението на стратегическите и оперативни цели се осъществява отдел „Оценка и контрол на стратегията” към дирекция „Стратегическо планиране, прогнозиране и контрол”. Във ВПСОПОДИСЦ е регламентиран редът за текущо и периодично отчитане на изпълнението на стратегическите и оперативни цели/планове. В случай на наличие на индикатори за неизпълнение на планираните дейности по реализиране на оперативните цели, дирекция „Стратегическо планиране, прогнозиране и контрол” с докладна записка уведомява изпълнителния директор на ДП БСТ за предприемане на съответните мерки за тяхното отстраняване.^{50, 51}

Под-препоръка 2.2 е изпълнена.

Препоръка 2 е изпълнена.

По препоръка 3: *Да се утвърдят правила за финансово планиране и бюджетиране в ДП БСТ (средносрочно и оперативно), които да обхващат всички структури, процеси и стъпки при планирането на постъпленията, приходите и разходите на ДП БСТ, в т.ч.*

3.1. Постъпленията, приходите и разходите на регионалните дирекции, звената в централно управление, и общо за предприятието.

С Протокол № 12 от 02.07.2021 г. Управителният съвет на ДП БСТ е приел Вътрешни правила за планиране и отчитане на постъпленията, приходите и разходите за

⁴⁸ Одитно доказателство № 2 (по т. 2.2 и т. 2.3)

⁴⁹ Вътрешни правила за стратегическо и оперативно планиране и отчитане на дейността по изпълнение на стратегическите цели на ДП БСТ, Раздел IV.

⁵⁰ Вътрешни правила за стратегическо и оперативно планиране и отчитане на дейността по изпълнение на стратегическите цели на ДП БСТ, Раздели V и VI.

⁵¹ Одитни доказателства № 2 (по т. 2.3) и № 4

издръжка на регионалните офиси (РО) на ДП БСТ. Издадена е Заповед № 241 от 05.07.2021 г. на изпълнителния директор за организиране на работата в предприятието, съобразно приетите правила.

Вътрешните правила имат за цел да въведат единен подход към РО на ДП БСТ при разработването, изпълнението и отчитането на годишен план за постъпленията, приходите и разходите за издръжка на РО на ДП БСТ (чл. 1). Планът за постъпленията, приходите и разходите за издръжка на РО се разработва на основа на: тригодишната бюджетна прогноза и регламентираните в Закона за държавния бюджет неданъчни приходи в бюджета на ММС, които включват и отчисленията от постъпленията от хазартни игри, реализирани от ДП БСТ; стратегическия план, бизнес програмата и оперативния план на ДП БСТ; решения на Управителния съвет на ДП БСТ, с които се определят основните показатели за постъпленията, приходите и разходите за издръжка на РО (чл. 2).

Съгласно цитираните вътрешни правила (чл. 3, ал. 1), Средносрочната бюджетна прогноза на ДП БСТ се разработва за период от 5 години в сроковете, определени с бюджетната процедура въз основа на заповед на изпълнителния директор и съдържа: описание на приоритетите на ДП БСТ; основните допускания, при които е разработена; информация за последната отчетна година, за текущата година; и прогнозата за основните показатели за следващите пет години; рисковете и ограниченията за реализиране на прогнозните резултати. Годишният план за приходите и разходите на ДП БСТ включва: приходна част; разходна част и финансов резултат (чл. 4). Основните структурни звена в ДП БСТ, които са на пряко подчинение на изпълнителния директор, без РО на ДП БСТ, съставят, изпълняват и отчитат изпълнението на годишна план-сметка за приходите и разходите (чл. 5). Регионалните офиси на ДП БСТ съставят, изпълняват и отчитат изпълнението на годишен план за приходите за издръжка и разходите за издръжка (чл. 6).⁵²

Под-препоръка 3.1 е изпълнена.

3.2. Указания и правила, които да регламентирането на приходите от интернет игрите.

В чл. 3, ал. 2 на Вътрешните правила за планиране и отчитане на постъпленията, приходите и разходите за издръжка на регионалните офиси на ДП БСТ е регламентирано, че основните показатели на Средносрочната бюджетна прогноза на ДП БСТ са: постъпления от хазартни игри, в т.ч. от числови лотарийни игри (наземно и онлайн), моментни лотарийни игри и от залози върху резултати от спортни състезания; отчисления за печалби на участниците; размер на средствата за издръжка на ДП БСТ; отчисления за ММС; отчисления за такси за хазарт; средносписъчен брой на персонала, в т.ч. касиер-приемчици, тотализатор; средна брутна работна заплата на зает в ДП БСТ, в т.ч. на касиер-приемчик, тотализатор.⁵³

Под-препоръка 3.2 е изпълнена.

3.3. Правила и процедури за планиране на приходите и разходите, свързани с разширяване на приемателната мрежа (предвид изискванията на чл. 14, ал. 1 от ЗХ, доп., ДВ, бр. 14 от 2020 г.), включително определящи реда за осигуряване на публичност на средствата в тази връзка на интернет страницата на ДП БСТ (по пунктове и по видове разходи и приходи, и ако е приложимо – по контрагенти).

Видно от Протокол № 14 от 23.07.2021 г. Управителният съвет на ДП БСТ е приел Вътрешни правила и процедури за планиране на приходите и разходите, свързани с разширяване на приемателната мрежа и осигуряване на публичност в интернет страницата на ДП БСТ. Издадена е Заповед № 262 от 12.08.2021 г. на изпълнителния директор за организиране на работата в предприятието, съобразно приетите правила.

⁵² Одитно доказателство № 2 (по т. 3.2 и т. 3.3)

⁵³ Одитно доказателство № 2 (по т.3.3)

С цитираните вътрешни правила се определят условията, реда и процедурите за планиране на приходите и разходите, свързани с разширяване на приемателната мрежа на ДП БСТ като увеличаване на броя на наземно разположените пунктове за приемане и обработка на залози, и изплащане на печалби от игрите, организирани от ДП БСТ. Пунктовете за приемане и обработка на залози, и изплащане на печалби от игрите, организирани от ДП БСТ могат да бъдат със специализирано терминално устройство и с уеб-приложение за продажба на талони за моментни лотарийни игри.

В Раздел IX на Вътрешните правила са предвидени разпоредби за осигуряване на публичност на средствата за разширяване на приемателната мрежа на интернет страницата на ДП БСТ. Изрично е посочено, че разширяване на приемателната мрежа на ДП БСТ е публичен процес, който се реализира с цел удовлетворяване потребностите на дееспособните лица, на 18 и повече години да подпомагат българския спорт и култура, средства за които се отчисляват от приходите от участие в игрите, организирани от ДП БСТ. Предприятието следва да публикува на интернет страницата си информация за сключените централни договори, която включва лого, брой обекти и адрес по местоположение, както и информация за разкритите пунктове от собствената мрежа и по комисионни договори, както и за разположените устройства на самообслужване, техния адрес по местоположение.⁵⁴

Под-препоръка 3.3 е изпълнена.

Препоръка 3 е изпълнена.

По препоръка 4: *Да се определят ясно отговорните звена и лица и техните функции по отношение на процеса по финансово планиране и бюджетиране, вкл. за изготвяне на средносрочни бюджетни прогнози в ДП БСТ.*

През 2020 г., след извършен анализ на съществуващата организационна структура, са извършени промени, като са създадени нови структурни звена, ангажирани с процеса по финансово планиране и бюджетиране.⁵⁵

Дирекция „Стратегическо планиране, прогнозиране и контрол” има функции по организиране и координиране на средносрочните бюджетни прогнози, бизнес програми, планове, анализи и др., съгласно функционална характеристика на дирекция от 01.09.2020 г., утвърдена от изпълнителния директор (т. 2.1). Ръководителят стратегическо планиране, като длъжност в структурата на дирекцията, е отговорен за организиране и координиране на изготвянето на средносрочните бюджетни прогнози, бизнес програми, планове, анализи и др., съгласно длъжностната му характеристика подписана на 01.04.2021 г., утвърдена от изпълнителния директор на 01.09.2021 г. (т. 2.1 на Раздел II).⁵⁶ Мениджърът корпоративно планиране, като длъжност в структурата на дирекцията, е отговорен за разработване, внедряване и контролиране на стратегически планове, програми и др., съгласно длъжностната му характеристика, утвърдена от изпълнителния директор на 01.09.2021 г. (т. 2.1 на Раздел II).⁵⁷ Мениджър корпоративно планиране изготвя проект на Годишен план за приходите и разходите за издръжка на РО за текущата година, съгласно чл. 8 от Вътрешни правила за планиране и отчитане на постъпленията, приходите и разходите за издръжка на регионалните офиси на ДП БСТ.⁵⁸

Дирекция „Финансово-счетоводна” участва при изготвянето на средносрочните бюджетни прогнози, съгласно функционална характеристика на дирекция от 01.09.2020 г., утвърдена от изпълнителния директор (т. 3.10).⁵⁹ Директорът на дирекцията участва в

⁵⁴ Одитно доказателство № 2 (по т. 3.5 и т. 3.6)

⁵⁵ Одитно доказателство № 2 (по т.т. 4.2-4.5)

⁵⁶ Одитно доказателство № 2 (по т. 4.6, т. 4.7 и т. 4.8)

⁵⁷ Одитно доказателство № 2 (по т. 4.6 и т. 4.7)

⁵⁸ Одитно доказателство № 2 (по т. 3.3)

⁵⁹ Одитно доказателство № 2 (по т. 4.9)

съставянето на годишния план на предприятието, съгласно длъжностната му характеристика подписана на 01.04.2021 г., утвърдена от изпълнителния директор на 01.09.2021 г. (т. 2.1 на Раздел II).⁶⁰

Препоръка 4 е изпълнена.

По препоръка 5: *Да се осигури необходимият експертен персонал в звената, отговорни за стратегическото и оперативно планиране, и бюджетиране в предприятието.*

След извършени структурни промени е осигурен експертен персонал, отговорен за стратегическото и оперативно планиране и бюджетиране в предприятието. Назначени са служители на длъжност „Ръководителят стратегическото планиране“ и на длъжност „Мениджър, корпоративно планиране“ в дирекция „Стратегическо планиране, прогнозиране и контрол“, видно от Допълнително споразумение № 1155/31.03.2021 г. и Допълнително споразумение № 880 от 20.07.2020 г.⁶¹

Препоръка 5 е изпълнена.

По препоръка 6: *В годишните доклади за дейността и ГФО на ДП БСТ да се оповестява информация за направените отчисления към ММС, съгласно чл. 30, ал. 4 от УП на ДПБСТ, както и за общият размер на годишните отчисления за подпомагане на българския спорт.*

Информация относно размера на годишните отчисления към ММС, за 2020 г., е включена в Доклада за дейността на ДП БСТ (стр. 13). Начислените вноски съгласно ЗХ и УП към ММС за 2021 г. възлизат на 31 000 хил. лв., а печалбата на предприятието е 7 561 хил. лв. По информация от ДП БСТ за 2020 г. не са правени отчисления към ММС на основание чл. 30, ал. 4 от Устройствения правилник на ДП БСТ.⁶²

Препоръка 6 е изпълнена.

По препоръка 7: *Да се разработят и утвърдят правила и/или процедури (включващи конкретни действия, срокове и отговорни звена и служители) за наблюдение и регулярно отчитане на напредъка по изпълнението на стратегическите и годишни планове и програми в ДП БСТ, както и за подходящи коригиращи действия и актуализация на целите в тях.*

С Решение на Управителния съвет на ДП БСТ⁶³ са приети ВПСОПОДИСЦ на ДП БСТ, в сила от 25.02.2021 г. Издадена е Заповед № ЗАП-73/23.02.2021 г. на изпълнителния директор на ДП за организиране дейността на предприятието в съответствие с приетите ВПСОПОДИСЦ, като е определено и длъжностно лице, което да осъществява контрол по изпълнение на заповедта – мениджър корпоративно планиране, дирекция „Стратегическо планиране, прогнозиране и контрол“ при ЦУ на ДП БСТ.⁶⁴ В Глава VI Мониторинг и отчитане⁶⁵ е регламентирано, че мониторинг върху изпълнението на стратегическите и оперативните цели се осъществява от отдел „Оценка и контрол на стратегията към дирекция „Стратегическо планиране, прогнозиране и контрол“ (СППК) в ДП БСТ (чл. 32). Определени са срокове, длъжностни лица и начин на документиране на отчитането на

⁶⁰ Одитни доказателства № 2 (по т. 4.6 и т. 4.7) и № 4

⁶¹ Одитно доказателство № 2 (по т. 5)

⁶² Одитни доказателства № 2 и № 4 (по т. 6)

⁶³ Протокол № 35 от 18.02.2021 г.

⁶⁴ Одитно доказателство № 2 (по т. 2 и т. 7)

⁶⁵ Одитно доказателство № 2 (по т. 2 и т. 7)

изпълнението на стратегическите и оперативни цели/планове (чл. 33 – чл. 34), както следва:

- текущо – от ръководителите на структурните единици на предприятието при провеждане на регулярни ежеседмични срещи;
- на всеки 6 месеца – посредством доклади от ръководителите на дирекциите, изготвени до 15 число на месеца, следващ шестмесечието;
- годишно – чрез доклади, обобщаващи дейността на съответната дирекция, изготвени от ръководителите ѝ, до 15 януари на годината, следваща отчетната.

Цитираните доклади, изготвени от ръководителите на съответните дирекции в ЦУ на ДП БСТ, се регистрират във входящи регистри и се представят на изпълнителния директор на предприятието. В чл. 36 от ВПСОПОДИСЦ са регламентирани коригиращи действия при наличие на индикатори за неизпълнение на дейностите по реализиране на целите – с докладна записка дирекция СППК уведомява изпълнителния директор за предприемане на съответните мерки по отстраняването им.⁶⁶

Препоръка 7 е изпълнена.

По препоръка 8: *Да се разработят и утвърдят вътрешни правила и/или процедури, уреждащи реда и условията за проучване, подготовка, сключване на договори за предоставяне на програмно време и осигуряване на телевизионно предаване, мониторинг и контрол по изпълнението на такива договори, и публичност и прозрачност, в т.ч. за:*

С докладна записка от директора на дирекция „Маркетинг“ при ЦУ на ДП БСТ⁶⁷ до изпълнителния директор на ДП БСТ е представен проект на Вътрешни правила, уреждащи условията за проучване, подготовка, сключване на договори за закупуване на програмно време и осигуряване на предаване, мониторинг и контрол на изпълнението на тези договори на ДП БСТ (нар. Правилата). Същите са приети с решение на УС на ДП БСТ по т. 2 от Протокол № 13 от 14.07.2021 г. Със Заповед № ЗАП-260/06.08.2021 г. на изпълнителния директор на ДП е указано дейността на предприятието да се организира в съответствие с приетите Правила, като е определено и длъжностно лице, което да осъществява контрол по изпълнение на заповедта – директор на дирекция „Маркетинг“ при ЦУ на ДП БСТ.⁶⁸

В Правилата са регламентирани процесите по: определяне на маркетинговите и рекламните цели за съответния отчетен период/календарна година, въз основа на утвърдена от изпълнителния директор на ДП БСТ маркетингова стратегия; определяне на бюджет; проучване на медиите; сключване на договор; мониторинг и контрол на изпълнението на договорите.

В чл. 6 от Правилата са определени минимум критерии, по които се извършва проучването на медиите, което се документира в обобщен доклад (чл. 7) до изпълнителния директор за определяне на потенциални изпълнители (медии). Оценяването на представените оферти се извършва от комисия, документира се с протокол, който се представя на изпълнителния директор за одобряване. (чл. 9)⁶⁹

В Глава VI „Мониторинг и контрол“ от Правилата е регламентиран начина за осъществяване и документиране на контрола по изпълнението на договорите, като в случай на установени индикатори за неизпълнение, отговорното лице следва да информира изпълнителния директор за предприемане на съответните действия. След

⁶⁶ Одитно доказателство № 2 (по т. 2 и т. 7)

⁶⁷ рег. № БСТ-521/13.07.2021 г.; Одитно доказателство № 2 (по т. 8.1 и т. 8.2)

⁶⁸ Одитно доказателство № 2 (по т. 8)

⁶⁹ Одитно доказателство № 2 (по т. 8.4)

приключване на договора, директорът на дирекция „Маркетинг“ изготвя доклад-анализ на постигнатите цели.⁷⁰

8.1 Проучване и анализиране на възможността преди сключването на договорите за предоставяне на програмно време и на телевизионно предаване да се инициира включване на клаузи, с които да се осигури публичност (на интернет страницата на ДП БСТ) и прозрачност при управлението и разходването на публичните средства (включително по отношение на съдържанието на договорите, техните изменения и напредъка по изпълнението им).

Възможност, преди сключването на договорите с медиите, да се инициира включване на клаузи в тях, с които да се осигури публичност (на интернет страницата на ДП БСТ) и прозрачност при управлението и разходването на публичните средства (вкл. по отношение на съдържанието на договорите, техните изменения и напредъка по изпълнението им), не е предвидена в Правилата⁷¹ и не са представени документи от ДП БСТ, подкрепящи извършено проучване и анализ във връзка с посоченото.⁷²

Под-препоръка 8.1 не е изпълнена.

8.2. Публикуване на сайта на ДП БСТ на информация за договорите за предоставяне на програмно време и осигуряване на телевизионно предаване, техните анекси и изменения, както и информация за извършените дейности и плащания по тях.

Не е предвиден регламент в Правилата⁷³ и не са представени документи и информация от ДП БСТ, относно публикуване на сайта на предприятието на информация за договорите за предоставяне на програмно време и осигуряване на телевизионно предаване, техните анекси и изменения, както и информация за извършените дейности и плащания по тях.⁷⁴

На интернет страницата на ДП БСТ⁷⁵ е публикувана информация, относима към телевизионните предавания, в които се представят игрите, организирани от ДП БСТ, съгласно която от 3 май 2020 г. тегленията на тиражите в игрите на Спорт Тото, спортни рубрики и др.⁷⁶ се осъществяват само в ефира на Българска национална телевизия – БНТ 1.

Под-препоръка 8.2 не е изпълнена.

8.3. Проучване и анализиране на предложенията на телевизиите, с оглед излъчване на телевизионните предавания и реклами в ефира на медиите, които предлагат по-добри условия (финансови параметри, начален час и времетраене на предаванията и рекламите, и др.).

В чл. 6 от Правилата⁷⁷ са определени минимум критерии, по които се извършва проучването на медиите, което се документира в обобщен доклад (чл. 7) до изпълнителния директор за определяне на потенциални изпълнители. Критериите са: състав на аудиторията (месечна, редовна, мобилна), рейтинг, технически възможности, рекламни тарифи, отстъпки, надбавки.⁷⁸

Под-препоръка 8.3 е изпълнена.

Препоръка 8 е изпълнена частично.⁷⁹

⁷⁰ Одитно доказателство № 2 (по т. 8.4)

⁷¹ посочени по-горе в препоръка 8.

⁷² Одитни доказателства № 2 (по т. 8) и № 4

⁷³ посочени в препоръка 8.

⁷⁴ Одитни доказателства № 2 (по т. 8) и № 4

⁷⁵ <http://www.toto.bg/tv-predavane>

⁷⁶ по БНТ 1 се теглят печелившите комбинации в игрите "Тото 2 - 6 от 42", „Втори тото шанс“ на Тото 2 - 6 от 42“, „Тото 2 - 5 от 35“, „Тото 2 - 6 от 49“, „Тото Джокер“, „Втори тото шанс“ на Тото 2 - 5 от 35“ и „Втори тото шанс“ на Тото 2 - 6 от 49“.

⁷⁷ посочени в препоръка 8.

⁷⁸ Одитно доказателство № 2 (по т. 8.4).

⁷⁹ Под-препоръки 8.1. и 8.2 не са изпълнени.

По препоръка 9: *Да се изменят и допълнят Вътрешните правила за работната заплата, с оглед ясно и точно регламентиране на системите за получаване на основни и допълнителни трудови възнаграждения на работниците и служителите, съобразно изискванията на трудовото законодателство, както и критериите и процедурите за определяне на индивидуалните годишни и месечни планове на касиер-приемчиците.*

С решение на УС на ДП БСТ по т. 5 от Протокол № 33 от 21.01.2021 г. са приети изменени и допълнени Вътрешни правила за работната заплата (ВПРЗ) на ДП БСТ, в сила от 21.01.2021 г.⁸⁰ Издадена е Заповед № ЗАП-48/27.01.2021 г. на изпълнителния директор за организиране дейността на предприятието в съответствие с приетите ВПРЗ, като е определено длъжностно лице, което да осъществява контрол по изпълнение на заповедта – директора на дирекция „Човешки ресурси“ при ЦУ на ДП БСТ.⁸¹

В Глава III „Определяне и изменение на основните месечни възнаграждения“ на ВПРЗ са регламентирани основните положения при определяне и изменение на основните месечни възнаграждения на служителите на ДП БСТ.⁸²

С изменението на чл. 7, ал. 1 от ВПРЗ⁸³, в което е определено основното месечно трудово възнаграждение на лицата, заемащи длъжността „касиер-приемчик тотализатор“ на пълно работно време, без същото да зависи от реализирането на определен обем постъпления (минимални прагове) от игрите на ДП БСТ, е премахната повременно-сделната система за заплащане на труда на тези служители. Избягнат е рискът възнаграждението на касиер-приемчиците да зависи от редица обективни фактори (човекопоток на мястото на разположение на този пункта, физическо състояние на същия, платежоспособност на населението и др.), респективно от реализирането на минимален праг от постъпления, определен с ВПРЗ.⁸⁴

В Приложения № 1⁸⁵ и № 2⁸⁶ към чл. 19, ал. 1 и ал. 2 от ВПРЗ в ДП БСТ⁸⁷ са регламентирани писмени процедури и критерии за обективното определяне на допълнителните трудови възнаграждения (ДТВ) за реализирани постъпления от игрите, организирани от ДП БСТ, на лицата, заемащи длъжности в предприятието по трудов договор, вкл. на касиер-приемчиците, тотализатор – чрез изчисляване на месечно ДТВ по определени формули (т. 2 от Приложение № 1)⁸⁸

Препоръка 9 е изпълнена.

По препоръка 10: *Да се предприемат действия за придобиване на сертификат по стандарт ISO/IEC 27001:2013 или еквивалентен сертификат, с оглед осигуряването на условия за по-добра защита на системата за информационна сигурност на ДП БСТ.*

С докладна записка до изпълнителния директор на ДП БСТ е представено изпълнението по консултантски договор⁸⁹, в т.ч. документи за внедряване на система за

⁸⁰ Одитно доказателство № 2 (по т. 9)

⁸¹ Одитно доказателство № 2 (по т. 9.3)

⁸² Одитно доказателство № 2 (по т. 9.3)

⁸³ Одитно доказателство № 2 (по т. 9.3)

⁸⁴ Одитни доказателства № 2 (по т. 9.3) и № 4

⁸⁵ Приложение № 1 към чл. 19, ал. 1 от ВПРЗ в ДП БСТ - Правила за определяне на допълнителните трудови възнаграждения за реализирани постъпления от игрите, организирани от ДП БСТ, за лицата, заемащи по трудов договор длъжностите „касиер-приемчик, тотализатор“, „районен мениджър, продажби спорт-тото“, „директор на регионален офис“ и други длъжности в регионалните офиси на ДП БСТ

⁸⁶ Приложение № 2 към чл. 19, ал. 2 от ВПРЗ в ДП БСТ Правила за определяне на допълнителните трудови възнаграждения за реализирани постъпления от игрите, организирани от ДП БСТ, за лицата, заемащи по трудов договор длъжности, различни от тези по чл. 19, ал. 1

⁸⁷ Глава IV Допълнителни възнаграждения и обезщетения

⁸⁸ Одитно доказателство № 2 (по т. 9.3)

⁸⁹ сключен с фирма „КОНСЕХО“ ЕООД

управление на информационната сигурност (нар. СУСИ в документите на ДП БСТ) по стандартите за информационна сигурност.⁹⁰

С утвърждаване на документите⁹¹ по сертифицирането на СУСИ от УС на ДП БСТ⁹² са предприети действия по придобиване на сертификати за информационна сигурност⁹³: BDC EN ISO/IEC 27001:2013 и WLA-SCS:2016⁹⁴, с цел осигуряването на условия и допълнителна гаранция за по-добра защита на СУСИ на ДП БСТ. Предвидена е оценка на съответствие в рамките на тригодишния срок на валидност на сертификатите.⁹⁵

Препоръка 10 е изпълнена.

По препоръка 11: *Да се извърши актуализиране и допълване на съществуващите вътрешни документи, регламентиращи функции на звената и отговорните длъжностни лица по отношение на процеса по разработване/актуализиране на игри (Приложение № 5, Заповед за назначаване на комисия, длъжности/функционални характеристики), с оглед осигуряване на яснота кой извършва маркетинговите анализи, тяхната периодичност, както и отговорности за разработването на нови игри.*

С докладна записка от директора на дирекция „Човешки ресурси“⁹⁶ до изпълнителния директор на ДП БСТ е представена необходимостта от увеличение на щата на предприятието, оптимизиране на функциите, промени в структурата, мотивирани от изменения в нормативната рамка (ЗХ) и процеса по модернизиране на ДП БСТ. С решение по т. 1 от Протокол № 36 от 24.02.2021 г., УС на ДП БСТ е утвърдил промени в организационно-управленската структура и щатното разписание на предприятието.⁹⁷

През 2021 г., след извършен анализ на съществуващата организационна структура, са извършени промени в нея и в щатното разписание на ДП БСТ, като е увеличена общата численост на персонала на предприятието, актуализирани са функционални и длъжностни характеристики на структурни звена и са създадени нови такива, ангажирани с процеса по разработване на вероятностни модели на числови игри, процентна възвръщаемост на казино игрите, мониторинг на резултати от същите, разработка на промени, проверка на хипотези и др.⁹⁸

Създадена е Дирекция „Иновации, анализ и контрол“ (ИАК) с основни цели анализиране, планиране и оптимизиране и създаване на числови лотарийни игри, на съдържание за онлайн казино, управление и обработване на тиражите за организиранието числови лотарийни и онлайн казино хазартни игри и др. В утвърдената от изпълнителния директор на ДП БСТ функционална характеристика⁹⁹ на дирекция ИАК са разписани функции по разработване, предлагане и въвеждане на нови тото, лото и лотарийни игри, проучване на доставчици на съдържание на онлайн казино и на техните продукти, извършване на анализи и прогнози за възможностите за развитие на игрите, изготвяне на предложение за инвестиции, свързани с разработване и въвеждане на нови игри и

⁹⁰ **Одитно доказателство № 2** (по т. 10.1 и 10.2)

⁹¹ изброени подробно в докладна записка до изпълнителния директор на ДП БСТ, рег. № 01-04-1263/03.09.2020 г.; **Одитно доказателство № 2** (по т. 10.1)

⁹² Приети с решение на УС по т. 1 от Протокол № 20 от 11.09.2020 г.; **Одитно доказателство № 2** (по т. 10.2)

⁹³ С област на приложение - Управление на сигурността на информацията, при реализиране на процеси, свързани с планирането, разработването и реализацията на лотарийни игри, игри със залози и игри със случайни резултати

⁹⁴ **Одитно доказателство № 2** (по т.т. 10.3.1, 3 и 4)

⁹⁵ BDC EN ISO/IEC 27001:2013, WLA-SCS:2016, валидни за 3 г. от дата 30.10.2020 г.; **Одитно доказателство № 2** (по т.т. 10.3, 3.1. и 4)

⁹⁶ Вх. № БСТ-164/23.02.2021 г.; **Одитно доказателство № 2** (по т. 11.1)

⁹⁷ **Одитно доказателство № 2** (по т. 11.6)

⁹⁸ **Одитно доказателство № 2** (по т. 11)

⁹⁹ Утвърдена функционална характеристика на 01.03.2021 г. от изпълнителния директор на ДП БСТ.

софтуерни предложения за тях и др. Отговорен за организиране, изпълнение и контрол на дейността на структурното звено е директорът на дирекцията.¹⁰⁰

Дирекция „Маркетинг“ е с два отдела „Реклама и дигитален маркетинг“ и „Връзки с обществеността“ и се ръководи от директор на пряко подчинение на изпълнителния директор на ДП БСТ.¹⁰¹ Дирекцията организира, планира, ръководи и контролира процесите по популяризиране на игрите на ДП БСТ. В утвърдената от изпълнителния директор функционална характеристика на структурното звено¹⁰² са определени функции по организиране на маркетингови анализи на игрите на предприятието, концепции и кампании за популяризирането им, в т. ч. насърчаване на лоялността на участниците по социално отговорен начин, контролиране на изпълнението на договори за рекламни активности, създаване, организиране и контрол на визуалните форми на реклама на игрите и др.¹⁰³

Дирекция „Моментни лотарийни игри и традиционна лотария“ (МЛИТЛ) отговаря за разработване и въвеждане на нови, както и за поддържане и развитие на съществуващите хазартни лотарийни игри на предприятието. Звеното разработва и въвежда нови моментни лотарийни игри, прави пазарни проучвания и маркетингов анализ при въвеждането на нови игри, води статистическа информация за същите, изготвя експертни становища, свързани с провеждането на игрите и др.¹⁰⁴ Директорът на МЛИТЛ планира, организира и управлява работата на служителите, като дава предложения за развитието на нови и подобряването на съществуващите моментни лотарийни игри, изготвя анализ и експертни становища и провежда мониторинг, във връзка с провежданите игри и др.¹⁰⁵

Препоръка 11 е изпълнена.

По препоръка 12: *Хазартните игри на ДП БСТ да се организират по социално-отговорен начин и при популяризирането им да се отразява приоритетно мисията и ролята на предприятието за подпомагане на физическото възпитание и спорта в училищата, като се постави акцент върху конкретното предназначение на средствата, с оглед повишаване на постъпленията на предприятието.*

Във връзка с изпълнение на препоръката от ДП БСТ се посочват изискванията на чл. 14, ал. 5 от ЗХ и чл. 30, ал. 3 от Устройствения правилник на предприятието¹⁰⁶, в които са изложени правомощията на министъра на младежта и спорта да разпределя чрез бюджетни трансфери отчисленията от игрите, организирани от ДП БСТ, предназначени за поддържане, ремонт, реконструкция, цялостно обновяване или създаване на нови спортни обекти/съоръжения.¹⁰⁷

По смисъла на чл. 3 от Устройствения правилник на ДП БСТ, предприятието има за цел да набира парични средства за подпомагане на физическото възпитание и спорта и за поддържане, ремонт, реконструкция, цялостно обновяване или създаване на нови спортни обекти и/или спортни съоръжения в държавните и общинските училища.

С приемането на изменения и допълнен ЗХ¹⁰⁸ в ал. 1 – ал. 3 на чл. 14 от закона е регламентиран ред за набиране и разпределяне на средствата, реализирани в резултат на организираните от ДП БСТ хазартни игри, за физическо възпитание, спорт и култура. В ал. 3 от същата норма е регламентиран ясен механизъм за отчисления за дейности в значими области на обществения живот – физическото възпитание, спорта, подкрепата на

¹⁰⁰ Одитно доказателство № 2 (по т. 11.5)

¹⁰¹ Съгласно утвърдена длъжностна характеристика на 01.09.2020 г.

¹⁰² Утвърдена от изпълнителния директор на 01.09.2020 г.

¹⁰³ Одитно доказателство № 2 (по т. 11.9 и 10)

¹⁰⁴ Одитно доказателство № 2 (по т. 11.7 и 8)

¹⁰⁵ Одитно доказателство № 2 (по т. 11.8)

¹⁰⁶ публикуван на <https://www.action.toto.bg/publicna-informacziya-za-sport-toto/>

¹⁰⁷ Одитни доказателства № 2 (по т. 12) и № 4

¹⁰⁸ Обн. ДВ, бр. 69 от 04.08.2020 г.

общинските и държавните училища, културата, с което се поставя акцент върху социално-отговорната мисия на предприятието. Същевременно са предвидени средства за издръжка, инвестиции и развитие на ДП БСТ¹⁰⁹, което да доведе до повишаване на неговата конкурентоспособност и на постъпленията от организираните хазартни игри, в полза на социално ориентирани дейности, изпълнявани от предприятието.

С оглед по-голяма публичност и прозрачност на ролята на ДП БСТ за подпомагане на училищния спорт и база за развитието му, в чл. 32 от Раздел IX на Вътрешните правила за планиране и отчитане на постъпленията, приходите и разходите за издръжка на регионалните офиси на ДП БСТ¹¹⁰ е предвидено разширяването на приемателната мрежа на ДП и публикуването на обектите от нея на интернет страницата на предприятието. Посочено е, че това е публичен процес, който се реализира с цел удовлетворяване потребностите на дееспособните лица, на 18 и повече години да подпомагат българския спорт и култура, средства за които се отчисляват от приходите от участие в игрите, организирани от ДП БСТ.¹¹¹

В проекта на Правилник за устройството и дейността на ДП БСТ¹¹², представен за обсъждане в ММС, в чл. 33, ал. 1 е предвидено изискването ДП БСТ да организира хазартните си игри по социално отговорен начин, в съответствие с изискванията на ЗХ и добрите европейски и международни практики и стандарти.¹¹³

Със Заповед № ЗАП-365 от 17.10.2021 г. на изпълнителния директор на предприятието е създадена работна група от служители, на които в срок до 29.10.2021 г. е възложено да извършат оценка за наличието на готовност на ДП БСТ за придобиване на Сертификат за социална корпоративна отговорност. Същият удостоверява съответствието на предприятието с Европейския стандарт за отговорна игра¹¹⁴, разработен от работна група при Европейска лотарийна асоциация, чиято член е ДП БСТ, и което съответствие е задължително за лотариите – членове на асоциацията.

Резултатите от съответната оценка се представят на отговорно лице, за обобщаване и предложение за избор на път за придобиване на цитирания сертификат.¹¹⁵

Препоръка 12 е в процес на изпълнение.

По препоръка 13: *Да се предприемат подходящи мерки по въвеждане на мобилно приложение за приемане на залози.*

В докладна записка¹¹⁶ до изпълнителния директор на ДП БСТ е изложена необходимостта от надграждане и обновяване на Централната компютърна система (ЦКС) на предприятието, относно обработката на залози, както и осигуряване на консултантски услуги в областта на високите технологии за постигане на тази цел. Направено е запитване към определена фирма с опит в разработката на системи за хазарт и свързаните с тях технологии, като от фирмата е представена оферта с посочена цена и срок за изпълнение. В резултат на предложението е сключен Договор № Д-84/06.01.2021 г.¹¹⁷ между ДП БСТ и изпълнителя¹¹⁸ с предмет предоставяне на консултантски услуги в областта на високите

¹⁰⁹ чл. 14 от ЗХ

¹¹⁰ Приети с Протокол № 12 от 02.07.2021 г. от заседание на УС на ДП БСТ

¹¹¹ **Одитно доказателство № 2** (по т. 3.6)

¹¹² Проектът на правилник не е приет към 30.11.2021 г.; **Одитно доказателство № 1** (Приложение № 5)

¹¹³ **Одитни доказателства № 1** (Приложение № 5) и **№ 3**.

¹¹⁴ Рамката на сертификата е приложение към заповедта, на английски език (European Responsible Gaming Standart)

¹¹⁵ **Одитно доказателство № 6**

¹¹⁶ **Одитно доказателство № 2** (по т. 13.1)

¹¹⁷ **Одитно доказателство № 2** (по т. 13.2 и 3)

¹¹⁸ „ИМПЕРИАЛ ОНЛАЙН“ ЕООД

технологии с цел подпомагане създаването на детайлно техническо задание за надграждане и обновяване на ЦКС на възложителя – ДП БСТ.¹¹⁹

В т. 3 от предмета на посочения договор е предвидено „изготвяне на проект за предоставяне на хазартни услуги онлайн с единна входна точка, поддържаща съществуващите игри Тото 2, както и залагания върху резултатите от спортни събития с фиксирани коефициенти и онлайн казино“. Резултатите от консултантските услуги при приключване на изпълнението на договора следва да се представят от изпълнителя в писмен вид, в два отделни доклада, а именно – Доклад № 1 – описание на разученото по т. 1 от предмета на договора, проект на надграждането на ЦКС по т. 2 от предмета на договора, Доклад № 2 – изготвени технически параметри за надграждането на ЦКС, етапи на надграждането с фокус първоначално увеличение на предлаганите типове хазартни игри онлайн и др. Договорът е със срок за изпълнение 31.12.2021 г., предвид което същият не е финализиран към момента на проследяване на изпълнението на препоръката – 30.11.2021 г.¹²⁰

С Приемо-предавателен протокол от 29.03.2021 г., подписан на основание чл. 1, ал. 3, т. 1 от Договор № Д-84/06.01.2021 г. от изпълнителя е предоставен Доклад № 1 „Технически и функционален анализ на текущата ЦКС и интернет модули за приемане и обработка на залози за организирани от ДП БСТ игри“. Съгласно посочения доклад се предвижда софтуерната разработка да включва добавяне на модул за администриране на нови хазартни продукти (т. 2.2.1.3). Уеб модулът следва да използва графичен дизайн, съответстващ на настоящата страница на ДП БСТ, който да се визуализира по подходящ начин на настолни компютри, планшети и мобилни телефони.¹²¹

Препоръка 13 е в процес на изпълнение.

По препоръка 14: *Да се разработи система/механизъм (с определяне на отговорни лица, срокове, дейности, мониторинг и предприемане на коригиращи мерки при необходимост), осигуряваща своевременно извършване на адекватни промени на цената на залога при числовите игри, с оглед обезпечаване промяната на разходите на предприятието, съобразяване състоянието и тенденциите в сектора, и при отчитане целите на предприятието.*

В докладна записка от директора на дирекция „Информационни технологии и игри“ (ДИТИ) до изпълнителния директор на ДП БСТ са представени резултатите от извършен преглед и анализ на цените на единичните залози на Тото 1 и Тото 2 и техните производни, организирани наземно и онлайн, както и преглед и сравнение с лицензирани хазартни игри, организирани от конкурентни на ДП БСТ хазартни оператори. В резултат на анализа е направен извод, че е налице възможност за повишаване на стойността на единичните залози за основните игри на ДП БСТ. Предложено е сформиране на работна група и включване на външен експерт за изготвянето на необходимите финансови анализи.

Със заповед на изпълнителния директор на ДП БСТ е назначена работна група и е определен срок за разработване на приложими варианти за актуализиране на цените на единичните залози в игрите Тото 1 и Тото 2 и техните производни при съблюдаване на основен критерий – максимизиране на финансовия резултат на ДП БСТ. Сключен е договор с външен консултант за изготвяне и обосновка на модели за ценообразуване. Външният консултант е представил на председателя на работната група доклад с анализи, заключения и препоръки.¹²²

¹¹⁹ Одитно доказателство № 2 (по т. 13)

¹²⁰ Одитни доказателства № 2 (т. 13) и № 4

¹²¹ Одитни доказателства № 2 (т. 13.3)

¹²² Одитно доказателство № 2 (по т. 14.1, т. 14.2, т. 14.3 и т. 14.4)

С докладна записка до изпълнителния директор на ДП БСТ, председателят на работната група представя извършен анализ на: текущо състояние на механизма на провежданите хазартни игри и предложения за оптимизацията му; и сравнителен анализ на предлаганите игри с конкурентни игри, организирани от частни оператори на хазартния сектор (пазар). Управителният съвет на ДП БСТ отчита, че предложените промени в правилата на игрите, включително актуализирането на единичните залози, са насочени към увеличаване на постъпленията от игрите на предприятието и акумулиране на средствата за издръжка (т.е. за покриване на разходи на предприятието).¹²³ Това кореспондира и с основната цел на ДП БСТ за набиране на парични средства за подпомагане на физическото възпитание и спорта и образованието.¹²⁴

На заседание на УС на ДП БСТ са утвърдени предложените с докладната записка промени в механизма и стойността на единичните залози за Тото 1 и Тото 2 и техните производни, организирани наземно и онлайн.¹²⁵

Препоръка 14 е изпълнена.

По препоръка 15: *Да се разработи стандарт за работа на касиер-приемчиците при обслужване на участниците в игрите.*

Като част от Програма за развитие на служителите на ДП БСТ „Аз мога+“ е разработен и утвърден План – програма за обучение на районни мениджъри и касиери – ментори 2021 г., целяща идентифициране и подготовка на кадри, които да провеждат вътрешни обучения на служителите (касиер-приемчиците) в тото пунктовете.

На 17.03.2021 г. е проведено обучение на районните мениджъри на тема „Управление на комуникацията с клиенти и бизнес комуникация“. От април 2021 г. до декември 2021 г. е предвидено обучение по Excel, Word и Power Point през виртуална платформа за всички служители в регионалните дирекции с административни задължения. Също така през септември – декември 2021 г. са предвидени едnodневни поддържащи обучения по места в регионите, касаещи нови продукти, комуникация с клиенти и продажбени техники. Проведени са ролеви игри с регионални мениджъри и касиери ментори, резултатите от които се документират с чек листове.

С оглед епидемиологичната обстановка в страната е представена Актуална програма и инструкции за виртуални обучения на служители на ДП БСТ за ноември-декември 2021 г. в платформата ZOOM относно продажбени умения, комуникация с клиенти, справяне с конфликтни ситуации и др.¹²⁶

Разработени са Стандарти за обслужване на клиенти на ДП БСТ (Харта на клиента), чиято основна цел е да подобри качеството на обслужване в тото пунктовете и обектите, в които се предлагат услугите на ДП БСТ, както и да помогне на служителите в тото пунктовете чрез по-ясно дефиниране на техните задължения и отговорности.¹²⁷ С въвеждането на Стандарти за обслужване на клиенти на ДП БСТ е утвърден модел за работа и поведение на касиер-приемчиците при обслужване на участниците в игрите.¹²⁸

Препоръка 15 е изпълнена.

¹²³ Одитно доказателство № 2 (по т. 14.5)

¹²⁴ Чл. 3 от УП на ДП БСТ.

¹²⁵ Одитно доказателство № 2 (по т.14.5 и т. 14.6)

¹²⁶ Одитни доказателства № 2 (по т. 15.1, т. 15.2 и 15.3) и № 5 (по т. 1)

¹²⁷ Одитни доказателства № 2 (по т. 15.4) и № 5 (по т. 1)

¹²⁸ Одитно доказателство № 4

По препоръка 16: *Във вътрешните правила на ДП БСТ да се регламентират изисквания за:*

16.1. Извършване на периодични тестове на ЦКС за уязвимост и проникване, съгласно чл. 16 от ОЗТИСКХИИО, вкл. ред и условия за тяхното изпълнение, документирани, и докладване на резултатите пред ръководството на предприятието.

От ДП БСТ не са предоставени нарочни вътрешни правила за извършване на периодични тестове на ЦКС за уязвимост и проникване, като са предприети действия по привличане на външен изпълнител.¹²⁹ В тази връзка, с докладна записка до ИД на ДП БСТ от директор ДИТИ е обосновано предложение за извършване на одит на информационната и комуникационна инфраструктура (ИКИ) на ДП БСТ, като информационната сигурност е един от основните елементи на посочения одит. Основната цел е създаването на подробен технически доклад с описание на текущото състояние на ИКИ, оценка и разработване на препоръки за нейното подобрене и развитие, анализ за възможността от доработки на приложния софтуер, както и обновяване на ЦКС и други елементи на ИКИ. С оглед специализирания характер на задачата е предложено същата да се извърши от националния системен интегратор „Информационно обслужване“ АД.¹³⁰

На 08.05.2020 г. е сключен Договор № 56 между ДП БСТ и „Информационно обслужване“ АД с предмет „Одит на ИКИ в ДП БСТ“. В договора е предвидено извършване на дейности, свързани с одит на системи за резервиране и възстановяване на данни и информация, одит на системи за мониторинг и сканиране за технически уязвимости.¹³¹ В резултат на извършения одит на 08.07.2020 г. са представени „Технически доклад за текущото състояние на ИКИ“ и „Препоръки за подобряване производителността на ИКИ и повишаване на нивото на информационната сигурност на ресурсите и информацията в ИКИ“.¹³²

По информация от ДП БСТ до края на календарната 2021 г. е планирано извършване на ежегодни тестове за уязвимост от външни експерти. В докладна записка от експерт информационна сигурност и защита на личните данни на ДП БСТ до изпълнителния директор е посочено, че с цел покриване на изискванията по чл. 16, ал. 1 от Наредбата за общите задължителни технически изисквания за системите за контрол върху хазартните игри и игралното оборудване, приета с ПМС № 33 от 03.02.2021 г., е необходимо провеждането на ежегодни тестове за уязвимост и за проникване. Предложено е да се направи външен тест за проникване (External Penetration Test), който да включва проверка на всички публични интерфейси, които запамятват, обработват и съобщават информация за клиентите, данни за тяхното участие в игрите на ДП БСТ, както и финансовата информация на предприятието.¹³³

Под-препоръка 16.1 не е изпълнена.

16.2. Периодичност, ред и начин за извършване на контролни замервания на диаметъра на игралните топки.

На 30.09.2020 г. изпълнителният директор на ДП БСТ е утвърдил актуализираните „Указания за работа при теглене на тиражите в телевизионно студио на ДП БСТ“, в които подробно са описани ролята и задълженията на всички служители, участващи в тегленията и организацията за теглене на тираж. В т. 7.5 на посочените указания са регламентирани периодичност, ред и начин за извършване на контролни замервания на диаметъра на игралните топки.¹³⁴

Под-препоръка 16.2 е изпълнена.

¹²⁹ Одитно доказателство № 2

¹³⁰ Одитно доказателство № 2 (по т. 16.1)

¹³¹ Одитно доказателство № 2 (по т. 16.2)

¹³² Одитно доказателство № 2 (по т. 16.3)

¹³³ Одитно доказателство № 2 (по т. 16.13)

¹³⁴ Одитно доказателство № 2 (по т. 16.4)

16.3. Изготвяне на описи на комплектите с игрални топки, съдържащи данни за номерата на отделните топки и съответстващите им уникални идентификатори (кодове), с които фигурират в софтуерната база данни на игралните машини.

Изпълнителният директор на ДП БСТ е утвърдил „Указания за работа при теглене на тиражите в телевизионно студио на ДП БСТ“ (вх. № 01-04-1127/30.09.2020 г.). В т. 7 на цитираните указания е регламентирано изискване за съхраняване на описи на комплектите топки за теглене на тиражите, които описи следва да съдържат данни за номерата на отделните топки и съответстващите им уникални идентификатори (кодове), с които фигурират в софтуерната база данни на игралните машини.¹³⁵

Във връзка с докладна записка на експерт по сигурност на информацията и комуникационни технологии (експерт СИКТ) до ИД на ДП БСТ, с вътрешен акт (Заповед № ЗАП-119/26.03.2021 г. на ИД на ДП БСТ) е назначена комисия за извършване на подробен опис на персоналните радиочестотни идентификатори и измерване на теглови параметър и диаметър на всяка топка от отделен комплект и по комплекти. Описани и измерени са шест комплекта с игрални топки за теглене на резултатите в игрите „Тото 2 – 5 от 35“, „Тото 2 – 6 от 49“, „Тото 2 – 6 от 42“, „Тото 2 – Рожден ден 12“, „Тото 2 – Жокер“ и „Тото 2 – Рожден ден 31“. Измерването е протоколирано от комисията с Протокол от 25.03.2021 г., в който са посочени: комплект, цвят, брой топки, номерация, дата на сертификат за съответствие, персонален радиочестотен идентификатор, тегло по сертификат, измерено тегло и отчетена разлика в проценти.¹³⁶

В резултат на извършените проверки комисията е констатирала, че:

- Всяка една от топките в комплекта е с допустимите отклонения от масата от до +/- 6% от номиналната им стойност, посочена от производителя, в съответствие с чл. 43, ал. 1, т. 4 от „Общи задължителни технически изисквания за системите за контрол върху хазартните игри и игралното оборудване“, издадени от ДКХ.
- Диаметърът на всички измерени топки съответства на посочения в техническата документация на производителя диаметър от 45 мм.
- Отбелязаните топки с жълт цвят в таблицата за измервания имат физически повреди и е необходимо спешно да бъдат подменени.¹³⁷

Изготвянето на описи на комплектите с игрални топки, съдържащи данни за номерата на отделните топки и съответстващите им уникални идентификатори, с които фигурират в софтуерната база данни на игралните машини, осигурява проследимост между комплект и отнасящ се за него сертификат, а от там и възможност за съпоставяне на параметри на топките, установени при последващи контролни измервания с техните характеристики по данни на производителя.

Под-препоръка 16.3 е изпълнена.

16.4. Вписване в протоколите за извършени контролни замервания на уникалните идентификатори на всяка топка от съответния комплект, техните тегла съгласно сертификата на производителя и съответно да се посочват индивидуалните разлики (в грам и процент) между измерено тегло и тегло на съответната топка по сертификат.

В докладни записки от експерт СИКТ до ИД на ДП БСТ¹³⁸ е обосновавана необходимост от извършване на регулярна проверка на случаен принцип на основните параметри на отделните топки от продължително използвани в множество тиражи комплекти, стриктното проследяване за евентуална поява на произволни следи от стареене и износване на материала на закупени и доставени от производител Аканис Ltd. игрално оборудване и комплекти топки за определяне на печеливши числа в игрите на Тото 2 6/49,

¹³⁵ Одитно доказателство № 2 (по т. 16.4)

¹³⁶ Одитно доказателство № 5 (по т. 2.1, т. 2.2 и т.2.3)

¹³⁷ Одитно доказателство № 4

¹³⁸ Одитно доказателство № 2 (по т. 16.5, т.16.6, т.16.9 и 16.10)

както и в изпълнение на изискванията на „Общи задължителни технически изисквания за системите за контрол върху хазартните игри и игралното оборудване“, издадени в изпълнение на ЗХ, и изискванията на стандартите ISO 27001 и WLA SCS 2016.

Със заповеди на изпълнителния директор на ДП БСТ¹³⁹ са назначени комисии за извършване на регулярни проверки на случаен принцип. Съставени са Констативен протокол № БСТ 507/07.07.2021 г.¹⁴⁰ и Констативен протокол № БСТ 708/08.10.2021 г., с които са документирани контролни замервания и резултатите от тях. Извършени са измервания на теглото на всяка топка от съответния комплект, описана с нейния уникален идентификатор, съгласно сертификата на производителя и съответно са посочени индивидуалните разлики (в грам и процент) между измерено тегло и тегло на съответната топка по сертификат. Констатациите на комисиите от извършените проверки са:

- Всяка една от топките в комплекта е с допустимите отклонения от масата от до +/- 6% от номиналната им стойност, посочена от производителя, в съответствие с чл. 43, ал. 1, т. 4 от „Общи задължителни технически изисквания за системите за контрол върху хазартните игри и игралното оборудване“, издадени от ДКХ.
- Диаметърът на всички измерени топки съответства на посочения в техническата документация на производителя диаметър от 45 мм.^{141 142}

Под-препоръка 16.4 е изпълнена.

Препоръка 16 е изпълнена частично.¹⁴³

По препоръка 17: *Да се регламентират изисквания за изготвяне на периодични анализи и доклади на дейността и изпълнението на годишните планове на регионалните дирекции (вкл. изисквания за съдържание и обхват), с оглед подобряване на условията за своевременно идентифициране на причините, довели до неизпълнение на определени показатели и за предприемане на адекватни коригиращи действия за подобряване на резултатите.*

С решение на УС на ДП БСТ на 02.07.2021 г. са утвърдени „Вътрешни правила за планиране и отчитане на постъпленията, приходите и разходите за издръжка на регионалните офиси на ДП БСТ“ (ВПОППРИРО на ДП БСТ).¹⁴⁴

В раздел V „Срокове за изготвяне на отчета за изпълнение на годишния план за постъпленията“ и в раздел VI „Правила и срокове за изготвяне на отчета за приходите и разходите за издръжка“ на ВПОППРИРО на ДП БСТ са регламентирани срокове и изисквания за изготвяне на месечни, тримесечни и годишни отчети за изпълнението на Плановите за постъпленията и Плановите за приходите и разходите за издръжка по РО на ДП БСТ, като в приложения 5 и 6 към правилата е посочен формат на представяне на информацията. Отчетите за реализираните постъпления се изготвят на база данни от ЦКС, а за приходите и разходите за издръжка – на база счетоводни отчети. Изготвените отчети се представят по електронна поща в дирекция „Стратегическо планиране, прогнозиране и контрол“ съобразно определените срокове. Годишните отчети се представят до 15 февруари на годината, следваща отработената, с подробна обяснителна записка за всички показатели, както и анализ на причините довели до отклонение от планираните показатели.¹⁴⁵

¹³⁹ Одитно доказателство № 2 (по т. 16.7 и 16.11)

¹⁴⁰ Констативен протокол (с рег. № № БСТ 507/07.07.2021 г. в деловодната система на БСТ) е съставен на 05.07.2021 г. когато са извършени контролните замервания. В текста на протокола е допусната техническа грешка при повторното изписване на датата. Коректната дата е 05.07.2021 г.

¹⁴¹ Одитно доказателство № 2 (по т. 16.8 и 16.12)

¹⁴² Одитно доказателство № 4

¹⁴³ Под-препоръки 16.2, 16.3 и 16.4 са изпълнени. Под-препоръка 16.1 не е изпълнена.

¹⁴⁴ Одитно доказателство № 2 (по т. 3.1, 3.2 и 3.3)

¹⁴⁵ Одитно доказателство № 4

С ВППОППРИРО на ДП БСТ е въведен единен подход при разработването изпълнението и отчитането на годишен план за постъпленията и приходите и разходите за издръжка от РО на ДП БСТ и изисквания за изготвяне на периодични отчети, анализи и контрол на изпълнението. По този начин са осигурени условия за своевременно идентифициране на причините, довели до неизпълнение на определени показатели и за предприемане на адекватни коригиращи действия за подобряване на резултатите.

Препоръка 17 е изпълнена.

По препоръка 18: *Да се предприемат действия за интегриране в счетоводната система на ДП БСТ на плановите показатели на регионалните дирекции за постъпления от хазартни игри, приходи и разходи за издръжка, с цел след всяко осчетоводяване на суми и тяхното натрупване към начислените до момента, да се осигури възможност за автоматично генериране на информация и проследяване в реално време на тяхното изпълнение.*

От ДП БСТ са проведени разговори с фирмата, разработила ползвания счетоводен продукт във връзка с осигуряване на възможност за автоматично генериране на информация и проследяване в реално време на изпълнението на плановите показатели на ДП БСТ.

От дружеството, разработчик на ERP „Колибри“, информират с писмо ДП БСТ, че към момента не е налична функционалност за интегриране на счетоводната система с плановите показатели на регионалните дирекции за постъпленията от хазартни игри, приходи и разходи за издръжка, с цел след всяко осчетоводяване на суми и тяхното натрупване към начислените до момента, да се осигури възможност за автоматично генериране на информация и проследяване в реално време на тяхното изпълнение. В писмото се почва също, че когато се разработи търсената функционалност на програмата, ще се планира нейното своевременно внедряване в ДП БСТ. От ДП БСТ не е предоставена информация за предприети действия за реално интегриране в счетоводната система на плановите показатели на регионалните дирекции за постъпления от хазартни игри, приходи и разходи за издръжка.¹⁴⁶

Препоръка 18 не е изпълнена.

По препоръка 19: *На официалната интернет страница на ДП БСТ да се публикува информация за взетите решения за предоставяне на спонсорства и дарения, сключените договори, изпълнението на поетите ангажименти от страна на финансираните лица и др., с оглед осигуряване на публичност и прозрачност на действията.*

При извършена проверка е установено, че на официалната интернет страница на ДП БСТ¹⁴⁷ не се публикува информация за взетите решения за предоставяне на спонсорства и дарения, сключените договори, изпълнението на поетите ангажименти от страна на финансираните лица и др. По този начин не се осигурява публичност и прозрачност на действията при предоставяне на спонсорства и дарения и не се използва възможността за по-широко популяризиране на предприятието и на неговия принос за провеждане на спонсорирани спортни събития и инициативи.¹⁴⁸

Препоръка 19 не е изпълнена.

¹⁴⁶ Одитни доказателства № 2 (по т. 18.1) и № 4

¹⁴⁷ <https://www.action.toto.bg/publiczna-informacziya-za-sport-toto/>

¹⁴⁸ Одитни доказателства № 2 и № 4

III. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Осъщественията проверка по изпълнението на препоръките, дадени при извършения одит на Държавно предприятие „Български спортен тотализатор“ за периода от 01.01.2017 г. до 31.12.2018 г. показва, че не са предприети мерки за изпълнението на всички дадени препоръки.

От общо дадените 27 броя препоръки, 13 препоръки са изпълнени, 5 препоръки са изпълнени частично, 4 препоръки са в процес на изпълнение и 5 препоръки не са изпълнени, в т.ч.:

- На министъра на младежта и спорта са дадени 8 препоръки (вкл. 2 под-препоръки), от които: 1 препоръка е изпълнена, 2 препоръки са изпълнени частично, 2 препоръки са в процес на изпълнение и 3 препоръки не са изпълнени.
- На изпълнителния директор на ДП БСТ са дадени 19 (вкл. 12 под-препоръки), от които: 12 препоръки са изпълнени, 3 препоръки са изпълнени частично, 2 препоръки са в процес на изпълнение и 2 препоръки не са изпълнени.

Докладът за резултатите от извършения контрол за изпълнението на препоръките е изготвен при спазване на основните одитни принципи от Рамката за професионални становища на ИНТОСАЙ, МСВОИ 3000 и Наръчника за прилагане на международно признатите одитни стандарти и одитната дейност на Сметната палата.

Докладът за резултатите от осъществения последващ контрол за изпълнението на препоръките е приет на основание чл. 50, ал. 1 от ЗСП с Решение № 005 от 18.01.2022 г. на Сметната палата.

О П И С
НА ОДИТИТЕ ДОКАЗАТЕЛСТВА КЪМ ДОКЛАД ЗА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ
ИЗВЪРШЕНА ПРОВЕРКА ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРЕПОРЪКИТЕ ПО
ОДИТЕН ДОКЛАД 0600200519

№	Одитно доказателство	Брой страници
1	2	3
1	Писмо, изх. № ЕП-34-00-297/1 от 19.11.2021 г. на министъра на младежта и спорта	6 стр. и 1 бр. CD
2	Писмо, изх. № ИЗХ-1812 от 18.11.2021 г. на изпълнителния директор на ДП БСТ	8 стр. и 1 бр. CD
3	Констативен протокол за документиране на установени факти и обстоятелства при извършвания последващ контрол за изпълнение на препоръките към министъра на младежта и спорта	6
4	Констативен протокол за документиране на установени факти и обстоятелства при извършвания последващ контрол за изпълнение на препоръките към изпълнителния директор на ДП „Български спортен тотализатор“	15
5.	Писмо, изх. № ИЗХ-1848 от 25.11.2021 г. на изпълнителния директор на ДП БСТ	2 стр. и 1 бр. CD
6.	Заповед № ЗАП-365/ 17.10.2021 г. на изпълнителния директор на ДП БСТ, рамка на сертификата European Responsible Gaming Standart, на английски език, декларация за идентичност	1 стр. и 1 бр. CD